

Vì sao Đức Phật, Bồ Tát ngồi trên hoa sen mà không phải loài hoa khác?

) Hình ảnh hoa sen quá đỗi quen thuộc với người Việt Nam, nhất là khi nó gắn liền với biểu tượng Phật giáo. Người ta thường thấy tượng Phật, chư vị Bồ Tát tọa ngồi trên tòa sen. Vậy vì sao lại là hoa sen mà không phải loài hoa khác, ý nghĩa của hoa sen trong Phật giáo là gì? Hãy cùng Lichngaytot.com tìm hiểu ý nghĩa của loài hoa kỳ diệu này trong đạo Phật.

Nói đến hình tượng hoa sen, trước nhất trong chùa, chúng ta thấy tượng đức Phật, chư vị Bồ Tát ngự trên tòa sen. Nhưng với người theo đạo Phật, ai mà không biết khi xưa thành Phật, Ngài ngồi ở đâu, chính là ở dưới gốc cây Bồ đề, trên tòa cỏ. Xem thêm Tóm lược cuộc đời Đức Phật để biết thêm chi tiết. Hiện nay các Phật tử lại làm đài sen cho Đức Phật tọa, các chùa, tháp cho đến mộ của Phật tử cũng để hoa sen, cả đến gia đình Phật tử cũng dùng lá cờ có hình hoa sen... vậy là cứ làm sao? Đó là điều mỗi chúng ta cần phải hiểu rõ để khi có người hỏi còn biết cách giải thích.

Ý nghĩa hoa sen trong Phật giáo là gì? Nhắc tới hoa sen, người ta liên tưởng tới ngay những tính chất đặc trưng sau:

1. Sự thanh tịnh – Vô nhiễm

Hoa sen được sinh ra từ đâu, chính là từ chốn bùn nhơ. Nếu không có bùn lầy, không có những chất bẩn nuôi dưỡng thì hoa sen không sống được. Loài hoa này không thể trồng nơi sạch sẽ, mà nó được sinh sôi, nảy nở từ chỗ bùn lầy nước đọng nhưng khi vươn lên khỏi mặt nước và xòe nở nó hoàn toàn thơm tho sạch sẽ.

Dù nằm trong bùn trải qua nhiều ngày tháng, nhưng hoa sen vẫn chờ ngày vươn mình lên khỏi mặt nước để nở ra và rồi khoe hương khoe sắc, ngát tỏa hương thơm cùng khắp đất trời.

Ta thấy giữa bùn và hoa không dính dáng gì nhau. Bùn tượng trưng cho phiền não nhiễm ô, còn hoa sen là tiêu biểu cho thanh tịnh.

Đức Phật được sinh ra trong cuộc đời với đầy đủ những thú vui ngũ dục bao quanh thế nhưng Ngài đã từ bỏ tất cả những thú vui ấy để đi tìm cho mình một cuộc sống thanh cao vô nhiễm. Cho nên hình ảnh hoa sen trong Phật giáo, tâm linh, tượng trưng cho sự vươn lên, giác ngộ, giải thoát ngay tại cõi đời này.

2. Tinh khiết – Thanh tao

Hoa sen đẹp nhưng nét đẹp ấy không sặc sỡ như bao loài hoa khác, đó là một nét đẹp giản dị mà trang nhã, thanh tao.

Hương thơm của hoa sen không nồng nàn ngậy ngất mà là hương thơm dịu nhẹ khiến lòng người cảm thấy an nhàn, thanh thoát. Có lẽ cũng chính vì lý do đó mà hầu như không có loài ong bướm nào tìm đến để hút mật hoa, điều này càng khiến hoa sen đẹp tinh khiết và thanh thoát hơn rất nhiều lần.

Cũng vậy, nét đẹp của một người tu sĩ không phải là sự hấp dẫn về hình sắc mà nét đẹp ấy toát ra từ tâm hồn từ bi và giải thoát. Các tu sĩ không quyến rũ mọi người bằng hương thơm của các loại nước hoa mà hương thơm ấy toả ra từ đời sống phẩm hạnh thanh cao

3. Hành trực (Ngay thẳng)

Cọng sen khi vươn lên khỏi nước nó luôn luôn mọc thẳng.

Người tu hành phải giữ thân đoan chính trong tất cả các oai nghi đi, đứng, nằm, ngồi,... giữ tâm ngay thẳng không nịnh hót, a dua với bất cứ ai, “cần phải sửa thân và tâm cho ngay thẳng”.

4. Trừng thanh (Lóng trong)

Nơi nào có hoa sen mọc nơi đó nước không bao giờ đục. Do đó, khi chúng ta hái hoa sen, thì không cần phải rửa, bởi hoa sen không dính bùn nhơ. Bản chất của nó mang sẵn tính trừng thanh, sạch sẽ.

Cũng vậy, giáo lý của đức Phật có thể thanh lọc chuyển hóa từ tâm phàm phu đầy uế nhiễm trở thành tâm thanh tịnh sáng suốt của một bậc thánh. Nơi nào có chư Phật ra đời, nơi đó sẽ đầy sự an lành, hạnh phúc.

5. Thanh lương (Mát mẻ)

Thông thường các loài hoa thi nhau đua nở vào mùa Xuân, vì mùa Xuân là mùa mát mẻ, nhiều mưa phùn. Ngược lại, chúng không thể nở hoa vào mùa Thu hay mùa Đông.

Khác với các loài hoa thông thường, hoa sen lại nở vào mùa Hạ, đây là mùa nóng bức. Khi tiết trời trở nên oi bức với cái nóng của ngày hè đó cũng chính là lúc những hoa sen bắt đầu đua nở. Với hương thơm dịu dịu, màu sắc thanh nhã, hoa sen đã góp phần xoa dịu đi sự oi bức khó chịu của mùa hè.

Cũng vậy, chư Phật ra đời để đem lại hạnh phúc, an lạc cho tất cả chúng sinh. Giữa cõi đời đầy phiền phức, đức Phật và các vị thánh đệ tử của Ngài đã xuất hiện và đem hương thơm giới đức, ánh sáng của từ bi và trí tuệ trang trải khắp nơi, giúp nhân loại xóa bớt khổ đau, tìm về chân hạnh phúc.

Hình ảnh hoa sen vươn mình mạnh mẽ trong tiết trời nóng bức mang ý nghĩa tượng trưng cho việc dù chúng ta đang sống trong nhà lửa tam giới, đang bị thiêu đốt bởi những thứ lửa dục vọng tham sân si... nhưng chúng ta vẫn cố

gắng bền tâm nhẫn nại chịu đựng để khắc phục vượt qua. Đồng thời dùng nước chính pháp để tưới tắm làm mát dịu tâm hồn.

6. Viên dung (Tròn đầy)

Khi nở, cánh hoa sen xòe rộng, lộ ra gương sen tròn trịa bên trong, ngụ ý rằng bên trong mỗi chúng sinh đều có tính giác tròn đầy, một ngày nào đó khi màn vô minh được vén lên thì tính giác của chúng ta sẽ hiển bày.

7. Bồng thực (Hoa và quả kết cùng một lúc)

Khác với các loài hoa thông thường, khi bông tàn mới kết nụ thành trái và có hạt, hoa sen nở ra thì đã có gương có hạt sẵn rồi. Đó là nhân quả đồng thời. Điều này nói lên luật nhân quả trong đạo Phật, triết lý sống: nhân quả không bao giờ sai khác. Nhân quả như hình với bóng, hình thế nào, thì bóng như thế đó.

Thế nên, muốn cho đời sống được an ổn tươi mát thơm tho như hoa sen, chúng ta cần hành xử tu nhân tích đức, làm lợi ích cho mình và người, thì chắc chắn sẽ có hạnh phúc an lạc ngay trong đời sống hiện thực, không cần phải tốn công hao sức tìm nơi đâu xa xôi. Niết Bàn hay đau khổ, rốt lại ở nơi tâm chúng ta mà thôi.

8. Ngẫu không (Rỗng không)

Cọng sen mọc thẳng nhưng bên trong lại rỗng. Đặc điểm này khiến người ta liên tưởng tới tính hỉ xả của người tu hành.

Sở dĩ cuộc đời nhuộm màu đau khổ là bởi chúng ta luôn chấp nhận mọi thứ, sắc đẹp, tiền tài, danh vọng... Tất cả những thứ ấy là những miếng mồi ngon để nhân loại xâu xé, tranh giành. Người học Phật thấy rõ những tai hại của sự đam mê và dính mắc, từ đó chủ động xem nhẹ mọi thứ trên đời, không tham đắm mong cầu quá mức.

Nói đến hạnh hỷ xả, chúng ta liền nghĩ ngay đến Phật Di Lặc. Đối với Phật Di Lặc mọi việc đến và đi, tất cả chỉ là một nụ cười an nhiên.

T.H